

**ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ -
ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Επισπεύδοντος Τμήματος) ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (Συνεργαζόμενου Τμήματος)		
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Επισπεύδον) ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ (Συνεργαζόμενο)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	PCH102	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΑΞΗΣ	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://envi.ionio.gr/preserv-ch/gr/studies/courses/pch102/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα πραγματεύεται τις έννοιες: α) 'πολιτισμός', 'κληρονομιά', μεμονωμένα και συνδυαστικά, είτε αυτές αναφέρονται στον *άυλη*, είτε στην *υλική* τους μορφή, και β) την εξέλιξη και την προσέγγισή τους στον χώρο (ευρωπαϊκό και μη) και στο χρόνο (από τον μύθο στην αρχαιότητα και από τον μεσαίωνα στην γαλλική επανάσταση και από εκεί, στους νεότερους και μετα-νεωτερικούς χρόνους). Και παράλληλα, αναλύει τη σχέση και τη σύνδεσή τους με τα αιτήματα διαχείρισης και προστασίας της πολιτισμικής κληρονομιάς στα σύγχρονα περιβάλλοντα, σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να κατανοεί σε βάθος τις έννοιες 'παρελθόν', 'παρόν', 'κληρονομιά', 'τεκμήρια άυλα', 'τεκμήρια υλικά', πολιτισμικός-'πολιτισμός'-κουλτούρα', και η 'διαχείριση' τους, καθώς και τις πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές συνθήκες, τις ιστορικές και ιδεολογικές διεργασίες, στο πλαίσιο των οποίων κατασκευάζονται αλλά και επαναπροσδιορίζονται αυτές οι έννοιες.
- Να γνωρίζει τους βασικούς σταθμούς στη γέννηση και την εξέλιξη του *υβριδικού επιστημονικού κλάδου* που ασχολείται και διαχειρίζεται τις πληροφορίες και τις αντιλήψεις για κάθε τεκμήριο του παρελθόντος, αλλά και του παρόντος, και διαμορφώνει τις αποφάσεις φορέων, θεσμών και προσώπων για την διάσωσή τους στο μέλλον.
- Να γνωρίζει σε βάθος τα βασικά στάδια, τις πτυχές που σχετίζονται με την ΠΔΤ: όπως ο εντοπισμός, η καταγραφή, η έρευνα, η τεκμηρίωση, η ψηφιοποίηση, η ερμηνεία, η αξιολόγηση, οι επεμβάσεις (για συντήρηση, αποκατάσταση), η παρουσίαση, η προώθηση και ο σχεδιασμός σχετικών δράσεων για το παρόν και το μέλλον των καταλοίπων.
- Να γνωρίζει τα βασικά πεδία *σύγκλισης και απόκλισης της ΠΔΤ* (Πολιτιστική Διαχείριση Τεκμηρίων) με αυτά συγγενών επιστημονικών κλάδων, όπως της Ιστορίας, της Αρχαιολογίας, της Αρχιτεκτονικής, της Μουσειολογίας, της Αρχαιονομίας, τις Τουριστικές σπουδές κ.ά.
- Να κατανοεί ότι η ΠΔΤ έχει ένα διττό χαρακτήρα. Από τη μια πλευρά θεωρητικό, ερευνητικό, ακαδημαϊκό και από την άλλη πρακτικό, εφαρμοστικό. Αναλύει, εξετάζει, επεξεργάζεται θεωρητικά κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά και πολιτιστικά στοιχεία και αξίες. Συνδέει τις αξίες αυτές με *ταυτότητες* και *συμπεριφορές*. Και, στην πράξη, επεμβαίνει, διασώζει, προβάλλει τα πολιτιστικά κατάλοιπα.
- Να γνωρίζει τη γέννηση και την πορεία εξέλιξης των διακυβερνητικών, πολιτιστικών οργανισμών, σε επίπεδο εθνικό και διεθνές, που είναι υπεύθυνοι για την σύνταξη των διεθνών κανονιστικών και θεσμικών κειμένων (Χάρτες, Συμβάσεις, Διακηρύξεις κ.ά.), για την υιοθέτηση και εφαρμογή τους από τις κατά

τόπους φορείς, όργανα, κυβερνήσεις, άτομα.

- Να γνωρίζει, ποιοι φορείς και όργανα, σε τοπικό, εθνικό, και διεθνές επίπεδο διαμορφώνουν και ασκούν την ΠΔΤ.
- Να κατανοεί την αδιάρρηκτη σύνδεση του *Ατόμου*-Προσώπου-Συλλογικότητας, με το *κατάλοιπο* του Χρόνου, και με τον Τόπο: δημιουργίας-εύρεσης-διάσωσης-συντήρησης-προβολής.
- Να κατανοεί και να αξιολογεί τις μεταβολές που λαμβάνουν χώρα και τις προοπτικές που ανοίγονται σε μια διαρκώς εξελισσόμενη ΠΔΤ στη σύγχρονη μετα-νεωτερική εποχή.
- Να κατανοεί τους μηχανισμούς μέσω των οποίων η έννοια της πολιτισμικής κληρονομιάς μετασχηματίζεται και επεκτείνεται διαχρονικά, καλύπτοντας σήμερα ένα ολοένα πιο διευρυνόμενο φάσμα πολιτισμικών χώρων, τεχνικών, πρακτικών και αντικειμένων/αγαθών.
- Να αναγνωρίζει την διαφορετικότητα και να σέβεται την πολυπολιτισμικότητα στην διαχείριση της ΠΚ.
- Να κατανοεί την άμεση σύνδεση της ΠΔΤ με το περιβάλλον, την προστασία του και με μια *βιώσιμη* τουριστική ανάπτυξη.

Σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων ο φοιτητής αναμένεται να έχει αποκτήσει τα ακόλουθα εφόδια:

Γνώσεις

- Γνώση σε βάθος των εννοιών της ΠΔΤ και των πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών και ιδεολογικών παραγόντων που επηρέασαν τη διαμόρφωσή τους.
- Γνώση των βασικών σταθμών στην γέννηση και εξέλιξη της ΠΔΤ.
- Γνώση των κυριότερων επιτευγμάτων μέχρι σήμερα, αλλά και των προβλημάτων και των προοπτικών για μια ολιστική ΠΔΤ σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Γνώση των θεσμοθετημένων φορέων και των δικτύων σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο για την ΠΔΤ.
- Γνώση των βασικών κανονιστικών και θεσμικών κειμένων, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, στην μέχρι τώρα πορεία διαμόρφωσης μιας πολιτικής προστασίας της αυθεντικότητας και της ακεραιότητας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας προς όφελος της ίδιας της Ανθρωπότητας.
- Γνώση των βασικών αρχών «συμμετοχικότητας» *ατομικότητων* και *συλλογικότητων* για μια ολιστική ΠΔΤ

Δεξιότητες

- Δεξιότητες αναζήτησης και σύνδεσης της πολιτιστικής πληροφορίας με τις βασικές αρχές οργάνωσης και διαχείρισής της, για την προστασία των άυλων και υλικών καταλοίπων του πολιτισμού.
- Δεξιότητες επιλογής και χρήσης των κατάλληλων μέσων, κυρίως από τις Τ.Π.Ε., για τον εντοπισμό, διάσωση, ψηφιοποίηση, προβολή και ανάδειξη των τεκμηρίων ΠΚ.
- Δεξιότητες σύνταξης και εφαρμογής, σε συνεργασία με συμφοιτητές/-τριες τους, σχεδίων διαχείρισης πολιτιστικών καταλοίπων, μέσα από την ανάλυση περιπτώσεων μελετών συλλογών (για παράδειγμα, αρχαιολογικών,

εθνογραφικών, αρχειακών κλπ), τοπικό, εθνικού ή και διεθνούς ενδιαφέροντος και χώρου.

Ικανότητες

- Ικανότητα διάκρισης μεταξύ θεωρίας και πρακτικής πολιτικών διαχείρισης ΠΚ.
- Ικανότητα σχεδιασμού και ανάπτυξης προτάσεων για τον εντοπισμό, την διάσωση, καταγραφή και προβολή τεκμηρίων ΠΚ., με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.,
- Ικανότητα σχεδιασμού και ανάπτυξης προτάσεων και δράσεων σε σύνδεση με το ανθρώπινο περιβάλλον το φυσικό τοπίο και σύγχρονες μορφές βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Οι γενικές ικανότητες που θα πρέπει να έχει αποκτήσει ο φοιτητής/ η φοιτήτρια και στις οποίες αποσκοπεί το μάθημα είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών ΠΔΤ, με τη χρήση και των Τ.Π.Ε.
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στα πάσης φύσεως, υλικής και άυλης, κατάλοιπα ΠΚ.
- Απόκτηση του κατάλληλου θεωρητικού γνωστικού υπόβαθρου ώστε να είναι δυνατή η περαιτέρω εκπαίδευση –κατάρτιση του.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η έννοια της Διαχείρισης των Υλικών και Άυλων Τεκμηρίων της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η σύνδεσή τους τις ιστορικές και ιδεολογικές διεργασίες στο πλαίσιο των οποίων κατασκευάζονται αλλά και επαναπροσδιορίζονται αυτές οι έννοιες.
- Η πολιτισμική πολιτική στην Ευρώπη μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, Η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα αλλά και σε διεθνές επίπεδο.
- Η συμβολή διεθνών κανονιστικών και θεσμικών κειμένων (Χάρτες, Συμβάσεις, Διακηρύξεις κ.ά.), από παγκόσμιους οργανισμούς για την υιοθέτηση κανόνων και την καθιέρωση καλών πρακτικών για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- Τα μουσεία στην Ελλάδα και στον κόσμο: Ιστορικοί μετασχηματισμοί και σύγχρονες προκλήσεις. Πολιτιστική Επικοινωνία. Προστασία της παγκόσμιας ΠΚ.
- Εξειδικευμένα ζητήματα διαφύλαξης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και του ρόλου των νέων τεχνολογιών, στον εντοπισμό, διάσωση, καταγραφή, ψηφιοποίηση, συντήρηση, προβολή και αξιοποίηση των τεκμηρίων

- της ΠΚ.
- Η σύνδεση της ΠΔΤ με το ανθρώπινο και φυσικό Περιβάλλον και την βιώσιμη οικονομική ανάπτυξή του.
  - Η σύνδεση της ΠΔΤ με την διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα.
  - Σχεδιασμός και αξιολόγηση προτάσεων για την διαχείριση τεκμηρίων ΠΚ., με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε (μελέτες περίπτωσης).
  - Παρουσίαση εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p><u>Στη Διδασκαλία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις power point με πολυμεσικό περιεχόμενο (εικόνες) <p><u>Στην επικοινωνία με τον φοιτητή</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρονική υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας (ανακοινώσεις, πληροφορίες, μηνύματα, έγγραφα κλπ.) • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Διαλέξεις</p> <p>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας για συγγραφή εργασίας</p> <p>Συγγραφή εργασίας</p> <p>Ατομική μελέτη / προετοιμασία</p> <p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>35</p> <p>20</p> <p>40</p> <p>30</p> <p>125</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Η διαδικασία αξιολόγησης γίνεται στην ελληνική γλώσσα, με τελική εξέταση στο σύνολο της ύλης και περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προφορική εξέταση με ερωτήσεις εκτεταμένης απάντησης - Αξιολόγηση γραπτής εργασίας <p>Το παρόν περίγραμμα είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του μαθήματος, στον επίσημο ιστότοπο του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.</p> <p>Η σχετική συνεισφορά των δύο αξιολογικών διαδικασιών στον τελικό βαθμό είναι η εξής:</p>	

Γραπτή εργασία: 40%
Τελική Προφορική εξέταση: 60%

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σημειώσεις και υλικό σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή παρεχόμενα από τους διδάσκοντες
- Γκόγκας Θεμ. (2022), *Διαπολιτισμική επικοινωνία, Ταυτότητες και Ετερότητες*, εκδόσεις Gutenberg.
- Μπούνια, Α. & Δ. Καταπότη (επιμ.) (2021), *Αναδυόμενες Τεχνολογίες και Πολιτισμική Κληρονομιά*, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα.
- Λεκάκης, Σ. & Ν. Πάντζου (επιμ.) (2020), *Εισαγωγή στη Διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Μία κριτική επισκόπηση του πεδίου στην Ελλάδα*. Εκδόσεις Ασίνη.
- Βελένη Θέμις (2018), *Θέματα Πολιτιστικής Διαχείρισης*, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη.
- Ζορμπά, Μ. (2014), *Πολιτική του Πολιτισμού: Ευρώπη και Ελλάδα στο β΄μισό του 20^{ου} αιώνα*. Εκδόσεις Πατάκης.
- Πούλιος, Ι., Αλιβιζάτου, Μ., Αραμπατζής, Γ., Γιαννακίδης, Α., Καραχάλης, Ν., Μάσχα, Ε., Μούλιου, Μ., Παπαδάκη, Μ., Προσύλης, Χ., Τουλούπα, Σ. (2015) *Πολιτισμική διαχείριση, τοπική κοινωνία και βιώσιμη ανάπτυξη*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- MacDonald, S. (επιμ) (2012), *Μουσείο και Μουσειακές Σπουδές*, μτφ Παπαβασιλείου, Δ., Εκδόσεις Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς.
- Μπούνια, Α., Νικονάνου, Ν. & Μ. Οικονόμου (επιμ.) (2008), *Η Τεχνολογία στην υπηρεσία της Πολιτισμικής Κληρονομιάς*. Εκδόσεις Α.Κ. Αποστολάκη & Σία Ο.Ε.
- Μαστραντώνης, Π. (2008), *Διαχείριση αρχαιολογικών έργων*. Εκδόσεις Καρδαμίτσα.
- Οικονόμου, Μ. (2003), *Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός;* Εκδόσεις Κριτική.

ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ (ενδεικτικά)

Journal of Heritage Management, SAGE

Journal of Cultural Heritage, Elsevier

Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development, Emerald